

KARTA PRZEDMIOTU - Teoretyczne podstawy integralnego rozwoju i wychowania

Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Teoretyczne podstawy integralnego rozwoju i wychowania – wykład
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	
Kierunek studiów	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	Pedagogika
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Dr hab. Alina Rynio
---	---------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30 g.		4
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
praktyki			
inne			

Wymagania wstępne	Wykład jest obowiązkowy. Oczekuje się, że student ma niezbędną wiedzę z zakresu pedagogiki ogólnej oraz orientację w zakresie filozoficznych podstaw wychowania. Przedmiot T.P.I.R.iW. rozbudzając wrażliwość i spostrzegawczość pedagogiczną powinien wdrożyć studentów do otwartego myślenia o wychowaniu oraz przygotować do gotowości zaprojektowania własnych rozwiązań problemów wychowawczych.
-------------------	---

I. Cele kształcenia dla przedmiotu

C-1 Celem wykładu jest zapoznanie z naukowym statusem teorii integralnego rozwoju i wychowania, obszarami ich badań i działań, a także zapoznanie z podstawowymi pojęciami, terminami i definicjami.
CC-02 Celem przedmiotu jest też zapoznanie studentów z dawnymi i współczesnymi teoriami rozwoju i wychowania i nauczanie sztuki widzenia różnic i podobieństw.

II. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Absolwent zna i rozumie podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej oraz potrafi ją odnieść do osobowego, integralnego rozwoju dziecka lub ucznia; ma uporządkowaną	K_W01

	wiedzę z zakresu podstawowych pojęć z zakresu teorii rozwoju i wychowania.	
W_02	Student ma uporządkowaną wiedzę na temat relacji między teorią rozwoju i wychowania a innymi subdyscyplinami i czynnikami warunkującymi integralny rozwój i wychowanie. (Absolwent zna i rozumie klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia, zwłaszcza integralnego rozwoju i wychowania, ich wartości aplikacyjne oraz potrafi je krytycznie oceniać i twórczo z nich korzystać);	K_W02
W_03	Zna historię teorii integralnego rozwoju i wychowania oraz specyfikę jej uprawiania na przestrzeni dziejów. (Ma wiedzę dotyczącą roli nauczyciela/wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań dzieci/uczniów i skutecznie ją wykorzystuje	K_W016
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań, Trafnie diagnozuje i prognozuje sytuacje oraz potrafi poprawnie analizować strategie niezbędnych działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności pedagogicznej. Absolwent umie identyfikować spontaniczne zachowania dzieci i uczniów jako sytuacje wychowawczo-dydaktyczne i wykorzystywać je w procesie edukacji oraz realizacji celów terapeutycznych	K_U09
U_02	Umie określić istotę teorii integralnego rozwoju i wychowania	K_U09 Absolwent potrafi rozwijać kompetencje kluczowe dzieci lub uczniów, w szczególności kreatywność, krytyczną refleksję i umiejętność samodzielnego oraz zespołowego rozwiązywania problemów
U_03.	Zna główne dziedziny teorii integralnego rozwoju i wychowania i potrafi wskazać na różnice i podobieństwa dawnych i współczesnych teorii	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; wykazuje aktywność i kreatywne myślenie. (Absolwent identyfikuje i rozbudza zainteresowania dzieci/uczniów oraz dostosowuje sposoby i treści kształcenia do tych zasobów);	K_K01
K_02	Ma umiejętność budowania relacji wzajemnego zaufania między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami i opiekunami dziecka lub ucznia oraz włączania ich w działania sprzyjające	K_K03

	efektywności edukacji);	
K_03	Podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie działań pedagogicznych (Ma umiejętność posługiwania się normami etycznymi w działalności zawodowej, zwłaszcza chrześcijańskimi zasadami moralnymi, kierując się szacunkiem dla godności człowieka; skutecznie wykorzystuje technologie informacyjno-komunikacyjne w pracy dydaktycznej)	K_K01

Opis przedmiotu/ treści programowe

Treści wykładane:

I Podstawowe założenia, funkcje i cele teorii rozwoju i wychowania

1. Wychowalność człowieka i przyczyny podejmowania działalności wychowawczej
2. Godność, wolność i powinność moralna podstawą rozwoju i wychowania
3. Charakter jako struktura osobowości umożliwiającą rozwój i wychowanie
4. Związek integralnego rozwoju i wychowania z wartościami i wychowaniem moralnym
5. Funkcje teoretycznej wiedzy o rozwoju i wychowaniu w praktyce

II Współdziałanie teorii rozwoju i wychowania z innymi dziedzinami i dyscyplinami stanowiącymi podstawy wychowania

1. Psychologia ogólna, rozwojowa, społeczna i wychowawcza.
2. Socjologia ogólna i socjologia wychowania
3. Historia wychowania i pedeutologia
4. Antropologia filozoficzna, aksjologia i etyka

III. Analiza porównawcza teorii rozwoju i wychowania: ich różnice i elementy wspólne

1. Wąskie i szerokie ujęcie znaczeń rozwoju i wychowania
2. Wychowanie jako proces intencjonalny
3. Struktura procesu wychowania i jego dynamika
4. Podstawowe właściwości procesu wychowawczego
5. Aksjologiczne i teleologiczne podstawy wychowania
6. Granice i mierniki oddziaływań wychowawczych
7. Wychowanie a samowychowanie

IV Główne dziedziny teorii rozwoju i wychowania

1. Wychowanie moralne
2. Wychowanie umysłowe
3. Wychowanie estetyczne
4. Wychowanie fizyczne i edukacja zdrowotna
5. Wychowanie religijne i społeczne
6. Formowanie osobowości dojrzałej jako najważniejsze zadanie wychowawcze

V. Podmiotowość w wybranych teoriach rozwoju i wychowania

1. Podmiotowość a przedmiotowość wychowanka jako problem teorii rozwoju i wychowania
2. Akceptacja, empatia, autentyzm, szacunek i aktywność wychowanka jako podstawa podmiotowości w relacjach N- U
3. Dylematy związane z wolnością i odpowiedzialnością w wychowaniu

VI. Wybrane konteksty braku troski o integralne wychowanie osoby

1. Przemiany kulturowe i cywilizacyjne w wymiarze globalnym
2. Postmodernistyczna etyka globalna, kryzys wychowania i ucieczka od wartości
3. Brak szacunku dla godności osoby wartości życia ludzkiego i środowiska
4. Deprecjonowanie tradycji wychowawczej, rodziny, rodzimej kultury i religii

VII. Podobieństwa i różnice wybranych dawnych i współczesnych teorii rozwoju i wychowania

(np.: J. Piaget, L. Kohlberg, C. Rogers, S. Hessen, R. Baden Powell, L. Jeleńska, R. Guardini, M. Grzegorzewska, J. Korczak, A. Kamiński, T. Kukołowicz, Jan Paweł II, M. Łobocki, L. Giussani, W. Brezinka, W. Chudy, B. Śliwerski, A. De Tchorzewski, Wł. Cichoń i inni).

VIII. Integralny rozwój i wychowanie jako wyzwanie dla wychowujących i wychowywanych.

III. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Analiza wskazanych tekstów	Sprawdzenie czy student ma wiedzę dotyczącą klasycznych i współczesnych teorii rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania (kształcenia) oraz ich wartości aplikacyjnych;	Protokół egzaminacyjny
W_02	Analiza tekstu	Sprawdzenie umiejętności praktycznych w zakresie krytycznej oceny teorii i twórczego i z nich korzystać;	Egzamin pisemny
W_...	Analiza laboratoryjna dotycząca wiedzy na temat roli nauczyciela/wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań dzieci/uczniów i skutecznie ją wykorzystuje	Praca pisemna	Sprawdzian pisemny
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Analiza umiejętności dostrzeżenia roli głównych środowisk wychowawczych, ich specyfiki i procesów w nich zachodzących	prezentacja	Raport oceny
U_02	Burza mózgów/ giełda pomysłów jak zastosować alternatywne formy edukacji;	Wykonanie projektu	Karta oceny
U_....	Student adekwatnie do celów wychowania i	Kompetentnie projektuje i prowadzi	Egzamin pisemny

	kształcenia dobiera, tworzy, testuje i modyfikuje materiały, środki oraz metody;	badania pedagogiczne oraz posiada umiejętności w zakresie: rozpoznawania potrzeb, możliwości, uzdolnień każdego dziecka/ucznia, a także planowania, realizacji i oceny spersonalizowanych programów kształcenia i wychowania;	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Metoda problemowa pokazująca jak student może wykorzystać w codziennej praktyce edukacyjnej różnorodne sposoby organizowania środowiska nauczania-uczenia się, uwzględniając specyficzne potrzeby i możliwości grupy, jak i poszczególnych dzieci/uczniów;	obserwacja	Karta oceny kompetencji społecznych
K_02	Metoda projektu mająca na celu rozwijanie kompetencje kluczowych studentów, a szczególnie kreatywność, innowacyjność i umiejętność samodzielnego oraz zespołowego rozwiązywania problemów;	prezentacja	Karta prezentacji
K_...3	Metoda skutecznego wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w pracy dydaktycznej;	prezentacja	Karta oceny prezentacji

IV. Kryteria oceny, wagi...

(W) - Student nie posiada elementarnej wiedzy z zakresu teoretycznych podstaw integralnego rozwoju i wychowania

(U) - Student nie potrafi zastosować podstawowych pojęć w celu opisanie procesu integralnego rozwoju i wychowania

(K) - Nie potrafi scharakteryzować pojęć konstytuujących teoretyczne podstawy integralnego rozwoju i wychowania czy dokonać opisu wskazanej teorii rozwoju czy wychowania

Ocena dostateczna

(W) - Student zna wybrane terminy z zakresu teoretycznych podstaw integralnego rozwoju i wychowania

(U) - Potrafi zastosować niektóre pojęcia w celu opisanie teorii integralnego rozwoju i wychowania

(K) - Potrafi scharakteryzować wybrane treści stanowiące przedmiot teoretycznych podstaw integralnego rozwoju i wychowania ale nie umie ich opisać i zdefiniować precyzyjnie

Ocena dobra

(W) - Student zna i poprawnie definiuje większość terminów z zakresu teoretycznych podstaw integralnego rozwoju i wychowania

(U) - Potrafi zastosować większość pojęć w celu opisanie procesu integralnego rozwoju i wychowania

(K) - Student dobrze zna treści programowe teoretycznych podstaw integralnego rozwoju i wychowania ale nie potrafi zaplanować własnej teorii rozwoju czy wychowania

Ocena bardzo dobra

(W) - Zna wymagane terminy z zakresu teoretycznych podstaw integralnego rozwoju i wychowania

(U) - Student potrafi zastosować wszystkie pojęcia w celu opisanie procesu rozwoju i wychowania w różnych płaszczyznach

(K) - Potrafi porównywać wybrane teorie integralnego rozwoju i wychowania wskazując na ich podobieństwa i różnice i zaproponować własną kompletną i atrakcyjną teorię integralnego rozwoju i wychowania uwzględniając cele, płaszczyzny, metody i środki

V. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30g.wykład+15g. konsultacje
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	60 godz.

VI. Literatura

Literatura podstawowa
Brezinka W., <i>Wychowanie i Pedagogika. Podręcznik akademicki</i> , Przekład J. Kochanowicz SJ. Kraków 2005, s. 61-120; 206-209
Kubiak-Szyborska E., Zajac D., <i>Podstawowe problemy teorii wychowania. Kontekst współczesnych przemian</i> , Bydgoszcz, 2006.
<i>Teoria wychowania. Wybrane zagadnienia</i> , Kukołowicz T. (red.), Stalowa Wola, 1996 .
Kunowski S., <i>Problematyka współczesnych systemów wychowania</i> , Kraków 2000;
<i>Pedagogika. Podręcznik akademicki</i> , Kwieciński Z. – B. Śliwerski (red) T. 2 cz. 1 s. 4-58;

Łobocki M. *Teorie wychowania w zarysie*, Kraków 2003;

Myśliciele o wychowaniu. red. naukowa Cz. Kupisiewicz, I. Wojnar, Warszawa 1996 T. I s.145-158;277-294;437-463.

Rynio A, *Rola szkoły w wychowaniu moralnym*. w: *Pedagogika katolicka*. Zagadnienia wybrane. Stalowa Wola 1999, A. Rynio (red.), s. 359-372;

Rynio A. *Podmiotowość w edukacji* w: *Dydaktyka literatury XXV*, Zielona Góra 2005. s. 161- 176;

Rynio A., *Wolność a wychowanie. Poszukiwanie rozwiązań prakseologicznych*. RNS T.XXXIV z. 2 2006 s. 71-89;

Rynio A., *Przykład niezwykłego Etosu Pedagogicznego (ks. Luigo Giussani, 1922-2005)* w: *Człowiek u progu trzeciego tysiąclecia Zagrożenia i wyzwania*. T.2. Pod redakcją naukową Mieczysława Polpy, Elbląg 2007,. s. 211-228;

Rynio A., *Metodyczno-strukturalne elementy procesu integralnego wychowania osoby w nauczaniu Jana Pawła II*, w: C. Kalita, M. Nowak (red.), *Pedagogiczna inspiracja w nauczaniu Jana Pawła II*, Biała Podlaska 2005, s. 285-303.

Rynio A., *Wychowanie do odpowiedzialności. Studium teorii i praktyki pedagogiki integralnej*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2019;

Nowak M., *Teorie i koncepcje wychowania*, Warszawa 2008, s.232-424;

Literatura uzupełniająca

Cichoń Wł., *Aksjologiczne podstawy teorii wychowania*, Kraków 1980;

Garniewicz J., *Teoria wychowania (wybrane problemy)* wyd. VI, Olsztyn 2007;

Konarzewski K., *Podstawy teorii oddziaływań wychowawczych*, Warszawa 1982;

Łobocki M., *Wychowanie moralne w zarysie*. Kraków 2002;

Łobocki M., *W poszukiwaniu skutecznych form wychowania*, Warszawa 1990;

Mastalski J., *Zarys teorii wychowania*, Kraków 2002;

Podmiotowość w wychowaniu. Między ideą a realnością, E. Kubiak – Szymborska (red.), Bydgoszcz 1999;

Śliwerski B., *Współczesne teorie i nurty wychowania*, Kraków 1998;

Tchorzewski A M., *Wychowanie w kontekście teoretycznym*, Bydgoszcz 1993;

Wychowanie chrześcijańskie metodą harcerską, A. Petkowicz.(red.). Lublin 2009;

Gurycka A., *Struktura i dynamika procesu wychowawczego. Analiza psychologiczna*, Warszawa, 1979.

Krüger H.-H., *Wprowadzenie w teorie i metody badawcze nauk o wychowaniu*, tł. D. Sztobryn, Gdańsk, 2005.

Tyrała P., *Teoria wychowania. Bliżej uniwersalnych wartości i realnego życia*, Toruń, 2001.

VII. Prowadzący

Imię i nazwisko	Forma zajęć
-----------------	-------------

Alina Rynio	wykład